

Ebelerin Profesyonel Değerleri ile Mahremiyet Bilincinin Karşılaştırılması: Tanımlayıcı Bir Araştırma

Comparison of Professional Values of Midwives with Privacy Consciousness: A Descriptive Research

^{id} Derya BOLAT^a, ^{id} Hale TOSUN^b

^aİstanbul Şişli Meslek Yüksekokulu, İlk ve Acil Yardım Programı, İstanbul, Türkiye

^bSağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, İstanbul, Türkiye

Bu çalışma, Derya Bolat'ın "Ebelerin profesyonel değerleri ile mahremiyet bilincinin karşılaştırılması" başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir (İstanbul: Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Sağlık Bilimleri Enstitüsü; 2023).

ÖZET Profesyonel bir sağlık disiplini olarak ebelerin, mahremiyetin sağlanmasında etik ve yasal sorumluluğu bulunmaktadır. Bu çalışma ebelerin, profesyonel değerler ve mahremiyet bilinci arasındaki ilişkiyi belirlemek amacı ile tanımlayıcı tasarımda gerçekleştirildi. Çalışma, Şubat 2021-Mart 2022 tarihleri arasında İstanbul'da çalışan 248 ebe ile yapıldı. Veriler, anket formu, Ebelerin Profesyonel Değerler Ölçeği (EPDÖ) ve Mahremiyet Bilinci Ölçeği (MBÖ) ile toplandı. Verilerin analizinde bağımsız gruplarda t-testi, tek yönlü varyans analizi, "post hoc" (Tukey, LSD) analizleri, Pearson korelasyon analizi ve lineer regresyon analizi kullanıldı. Çalışmaya katılan ebelerin yaş ortalaması 30,39±7,12 olarak bulundu. EPDÖ toplam puan ortalaması 91,29±13,08; MBÖ toplam puan ortalaması 50,49±6,28 olarak belirlendi. EPDÖ puanı ile yaş değişkeni ve MBÖ puanı ile etik yayın okuma alışkanlığı arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmakla birlikte, etik yayın okuma alışkanlığı olan ebelerin MBÖ puanı daha yüksek bulundu. EPDÖ toplam puan ortalaması ile MBÖ toplam puan ortalaması arasında pozitif yönde ve orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu belirlendi. Regresyon modelinde, ebelerin profesyonel değerlerinin, mahremiyet bilinci düzeyi varyansının %37'sini açıkladığı görüldü ($R^2=0,369$ $F=145,587$, $p<0,001$). Çalışma sonuçları doğrultusunda, ebelerde artan profesyonel değerler düzeyinin mahremiyet bilincini olumlu olarak etkileyeceği düşünülmektedir.

ABSTRACT As a professional health discipline, midwives have ethical and legal responsibility in ensuring privacy. This study was carried out in descriptive design with the aim of determining relationship between professional values and privacy consciousness of midwives. It was conducted with 248 midwives working in İstanbul between February 2021 and March 2022. The data were collected with questionnaire form, Professional Values of Midwives Scale and Privacy Consciousness Scale. Independent groups t-test, one-way analysis of variance, post hoc (Tukey, LSD) analysis, Pearson correlation analysis and linear regression analysis were used in data analysis. The mean age of midwives participating in study was found to be 30.39±7.12. The total mean score of Professional Values of Midwives Scale was 91.29±13.08 and the total mean score of Privacy Consciousness Scale was determined as 50.49±6.28. Although there was a statistically significant difference between Professional Values of Midwives Scale score of midwives and age and Privacy Consciousness Scale score and ethical publication reading habit, Privacy Consciousness Scale score of midwives with ethical publication reading habit was found to be higher. It was determined that there was a positive and moderately significant relationship between the total mean score of Professional Values of Midwives Scale and the total mean score of Privacy Consciousness Scale. In regression model, it was seen that professional values of midwives explained 37% of variance in level of privacy consciousness ($R^2=0.369$ $F=145.587$, $p<0.001$). In line with results of study; it is thought that increasing level of professional values in midwifery will positively affect privacy consciousness.

Anahtar Kelimeler: Ebelik; profesyonel değerler; mahremiyet

Keywords: Midwifery; professional values; privacy

Correspondence: Hale TOSUN

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, İstanbul, Türkiye

E-mail: haletosun@gmail.com

Peer review under responsibility of Türkiye Klinikleri Journal of Medical Ethics, Law and History.

Received: 16 Apr 2023

Received in revised form: 27 Jul 2023

Accepted: 11 Sep 2023

Available online: 13 Sep 2023

2146-8982 / Copyright © 2023 by Türkiye Klinikleri. This is an open access article under the CC BY-NC-ND license (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

Ebelik mesleğinin; gebelik, doğum ve doğum sonu dönem bakımı, üreme sağlığı ve aile planlamasında sorumluluğu bulunmaktadır.¹ Ebe, bütüncül anlayış ile doğum ve doğum sonu dönemin fizyolojik süreçlerinin desteklenmesine odaklanan bir sağlık disiplini üyesidir. Ayrıca mesleğinin gereği olarak, kadının içinde bulunduğu bireysel koşulları dikkate alarak gereksinimlerinin karşılanmasında, bakımının sağlanması ve sürdürülmesinde birey ile iş birliği içinde çalışır.²

Mesleğe ait olma duygusu açısından son derece önemli olan profesyonellik, mesleğin toplum tarafından kabul görmesi için gereklidir.³ Mesleki profesyonellik, meslektaşların çalışma alanlarında bağımsız olmasına, iş tanımlarının belirlenmesine ve diğer meslek grupları ile bir arada çalışmaya olanak tanır. Optimal bakım uygulamasında da ön koşul olan profesyonellik, mesleki standartların belirlenmesini sağlayan ölçütlerden biridir.⁴ Ebeler, mesleğin doğası gereği sadece bakım verdiği hastalar ile değil aynı zamanda sağlıklı bireyler ile de iletişim hâlinindedir.⁵ Bu nedenle ebelik mesleği, profesyonelliği gereği toplum sağlığına ilişkin sorunlarda ve sağlığın geliştirilmesi için yapılan çalışmalarda önemli bir yere sahiptir.⁴

Değerler, bir davranışı oluşturma ve karar vermede rehberlik sağlayan hedefler ve inançlardır. Profesyonel değerler, uzmanlar ve meslek grupları tarafından tercih edilen ve davranışları değerlendirmek için bir çerçeve oluşturan standartlardır.⁶ Profesyonel değerler, ebelik bakım uygulamalarının güvenli ve hümanist şekilde yapılmasının temel kaynağını oluşturmakla birlikte hasta/sağlıklı birey, meslektaş ve diğer sağlık disiplini üyeleri ile iş birliğinde rehberlik sağlar. Bu nedenle profesyonel değerlerin, meslek üyelerine eğitim sürecinin başlangıcından itibaren kazandırılması beklenir.⁷ Ebelerden profesyonel anlamda mesleklerini yerine getirirken beklenen değerler, temel insan hak ve onurunun yanı sıra mesleki değerlerine saygılı ve dürüst davranmaktır. Mesleki uygulamalarının tüm alanında bireyin özerkliğini merkeze alarak iş birliği ile bakımı gerçekleştirmek ve bunu yaparken yaş, cinsiyet, ırk, etnik kökene dayalı ayırım gözetmeden hareket etmektir. Mahremiyeti sağlamak ve gizliliği korumak ayrıca gerekli olan bilgi, beceriyi mesleki yetkinlik için kullanmaktır.

Etik olmayan davranışı önlemek ya da gerektiğinde raporlamaktır. Kadın/aile/toplumun sağlık ve esenliğini korumak ve sürdürmek için çaba sarf etmektir. Kaynakların eşit dağılımını sağlamak ayrıca meslektaş ve öğrencilerin eğitimine destek olmaktır.⁸

Mahremiyet, kişinin beden, emosyonel durumu, düşünce ya da ilişkilerine yönelik bilgilere erişimin kısıtlanması olarak ifade edilebilir. İnsan onurunun korunması açısından son derece önemli olan mahremiyet temel insan hakkıdır. Ayrıca yaşamın her döneminde ve sağlık uygulamalarında bakım, tanı ve tedaviye yönelik girişimlerde özen ve saygı gösterilmesi gereken bir değer ve etik ilkedir.⁹ Mahremiyeti korumak için birey mahremiyet sınırlarının bilincinde olmalıdır. Mahremiyet veya mahremiyet bilinci hakkındaki bilinç derecesindeki farklılıklar, bireylerin bu sınırlara ne ölçüde dikkat ettiklerine bağlı olarak ortaya çıkabilir.¹⁰

Sağlık bakım uygulamalarında, profesyonel değerlerin benimsenmesi ve bu değerlere uygun hareket edilmesi ebelik yaklaşımının esas ögesi olmalıdır. Bu noktadan hareketle etik ilke olarak kabul edilen mahremiyetin sağlanmasına ilişkin bilincin ebede yerleşmiş olması optimal bakımın sağlanmasında da etkili olacaktır. Literatür incelendiğinde, ebelerin profesyonel değerleri ve mahremiyet bilinci arasındaki ilişkiyi inceleyen bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu çalışma ile ebelerin profesyonel değerleri ve mahremiyet bilinci arasındaki ilişkiyi belirleyerek, literatüre katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

GEREÇ VE YÖNTEMLER

ARAŞTIRMANIN TÜRÜ

Bu çalışma, ebelikte profesyonel değerler ve mahremiyet bilinci arasındaki ilişkiyi belirlemek amacı ile tanımlayıcı tipte gerçekleştirildi.

ARAŞTIRMA SORULARI

Ebelerin profesyonel değer ve mahremiyet bilinci düzeyi nedir?

Ebelerin profesyonel değerlerini ve mahremiyet bilincini etkileyen faktörler nelerdir?

Ebelerin profesyonel değerleri ve mahremiyet bilinci arasında ilişki var mıdır?

ARAŞTIRMANIN EVREN VE ÖRNEKLEMİ

Çalışma evrenini, İstanbul ilinde çalışan tüm ebeler (n=2.016) oluşturdu. Koronavirüs hastalığı-2019 [coronavirus disease-2019 (COVID-19)] pandemi süreci nedeni ile veri toplamada kartopu örnekleme yöntemi kullanılarak çevrim içi platformlar (WhatsApp Inc., ABD/Instagram Meta Inc., ABD/e-posta) aracılığı ile anketler yönlendirildi. Şubat 2021-Mart 2022 arasında çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden ve anket formunu eksiksiz dolduran ebeler (n=248) örneklem grubunu oluşturdu.

VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Verilerinin toplanmasında: anket formu, Ebelerin Profesyonel Değerler Ölçeği (EPDÖ) ve Mahremiyet Bilinci Ölçeği (MBÖ) kullanıldı.

Anket formu: Literatür taraması yapılarak, araştırmacı tarafından hazırlanan form, ebelerin sosyodemografik özelliklerini, mesleki bilgilerini ve etik yayın okuma alışkanlığını sorgulayan sorulardan oluşmaktadır.^{1,3,10}

EPDÖ: Demirbaş Meydan ve Kaya tarafından geliştirilen ölçek 5'li Likert tipinde ("önemli değil=1 puan", "son derece önemli=5 puan") ve 30 sorudan oluşmaktadır.¹¹ Ölçekten elde edilebilecek toplam puan 30-150 arasında değişmektedir. Ayrıca değerlendirme için "Bireyin Ölçek Puanı=Ölçekten Alınan Toplam Ham Puan*100/Ölçek Maksimum Ham Puanı" formülü ile hesaplama yapılmaktadır. 0-100 potansiyel dağılımında elde edilen puan yükseldikçe, ebelerin profesyonel değerlerinin daha olumlu olduğu şeklinde yorumlanır. Çalışmada ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı 0,98 olarak bulunmuş olup, ölçek orijinal çalışmasında Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı 0,96'dır.

MBÖ: Tabata ve ark. tarafından geliştirilen ölçek Öztürk ve ark. tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçek 5'li Likert tipinde (kesinlikle katılmıyorum=1, kesinlikle katılıyorum=5) ve 11 sorudan oluşmaktadır. Ölçekte 5, 7, 8 ve 9. maddeler tersine puanlanmaktadır.^{10,12} Ölçekten alınabilecek toplam puan 11-55 arasında olup, alınan yüksek puan mahremiyet bilincinin yüksek olduğu şeklinde yorumlanır. Ölçeğin uyarlama çalışmasında Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı 0,77 olup, yürütülen bu çalışmada 0,82 olarak bulunmuştur.

ARAŞTIRMANIN ETİK YÖNÜ

Çalışmanın planlama aşamasında "EPDÖ" ve "MBÖ"ye ilişkin sorumlu yazarlardan e-posta yolu ile izin alındı. Sağlık Bilimleri Üniversitesi Girişimsel Olmayan Etik Kurulundan (tarih: 30 Nisan 2020, no: 46418926-050.03.04/20155) onay alındı. Katılımcılara çalışma hakkında bilgi verilmesi amacı ile öncelikle bilgilendirilmiş gönüllü onam formu paylaşıldı ve çalışma Helsinki Deklarasyonu prensipleri doğrultusunda yürütüldü.

İSTATİSTİKSEL ANALİZ

Verilerin analizinde SPSS 22 (SPSS version 22.0-IBM SPSS Corp.; Armonk, NY, ABD) paket programı kullanıldı. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiksel yöntemler olarak sayı, yüzde, ortalama, standart sapma kullanıldı. Sayısal değişkenlerin normal dağılıma uygunluğu çarpıklık ve basıklık değerlerine göre incelendi ve verilerin normal dağılım gösterdiği belirlendi. Verilerin analizinde parametrik test yöntemlerinden bağımsız gruplarda t-testi, tek yönlü varyans analizi ve fark olan gruplar için "post hoc" (Tukey, LSD) analizleri kullanıldı. Ölçek toplam puan ortalamaları arasındaki ilişki Pearson korelasyon analiziyle etki ise lineer regresyon aracılığı ile incelendi. Çalışma sonuçlarında istatistiksel anlamlılık düzeyi p<0,05 kabul edildi.

BULGULAR

Ebelerin yaş ortalaması 30,39±7,12 olmakla birlikte %79,80'i (n=198) lisans mezunudur. %44'ü (n=109) evli, %36,70'i (n=91) çocuk sahibidir. Ebelerin çalışma yıl ortalaması 7,97±7,26 olup, %34,70 (n=86) çoğunluk oranı ile doğumhanede çalışmaktadırlar. %74,60'ı (n=185) çalıştıkları bölümün kendi tercihleri olduğunu, %61,30'u (n=152) etik ile ilgili yayın okuma alışkanlığı bulunduğunu ifade etmişlerdir (Tablo 1).

EPDÖ toplam puan ortalaması 91,29±13,08 (minimum=20; maksimum=100), MBÖ toplam puan ortalaması 50,49±6,28 (minimum=13; maksimum=55) olarak belirlenmiştir (Tablo 2).

EPDÖ toplam puanları yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir (F=2,44; p=0,04<0,05). Farklılığın nedeni; 26-30 yaş aralı-

TABLO 1: Ebelerin tanımlayıcı özelliklere göre dağılımı.

Özellikler	n=248	%
Yaş (X̄: 30,39±7,12)		
20-25	68	27,40
26-30	91	36,70
31-35	36	14,50
36-40	25	10,10
40 üzeri	28	11,30
Öğrenim durumu		
Üniversite	198	79,80
Lisansüstü	50	20,20
Medeni durum		
Evlü	109	44,00
Bekâr	139	56,00
Çocuk sahipliği		
Evet	91	36,70
Hayır	157	63,30
Çalışma yılı (X̄: 7,97±7,26)		
1-5 yıl	129	52,00
6-10 yıl	56	22,60
11-15 yıl	28	11,30
15 yıl üzeri	35	14,10
Çalışılan servis		
Doğumhane	86	34,70
Jinekoloji ve poliklinik	55	22,20
Kadın doğum servisi	50	20,20
Yenidoğan ve çocuk servisi	27	10,90
Karma servis	30	12,10
Çalışılan serviste isteyerek görevlendirilme		
Evet	185	74,60
Hayır	63	25,40
Etikle ilgili yayın okuma alışkanlığı		
Evet	152	61,30
Hayır	96	38,70

ğında olan ebelerin yanı sıra 31-35 yaş aralığında ve 36-40 yaş aralığında olan ebelerin EPDÖ toplam puanları, yaşı 40 ve üzeri olan ebelerin ölçek toplam puanlarından yüksek olmasıdır (Tablo 3).

Ebelerin EPDÖ toplam puanları ile öğrenim, medeni durum, çocuk sahibi olma, çalışma yılı, çalış-

ılan servis, çalışılan serviste isteyerek görevlendirilme ve etik ile ilgili yayın okuma alışkanlıkları arasında istatistiki olarak anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0,05$) (Tablo 3).

Ebelerin MBÖ toplam puanları ile yaş, öğrenim ve medeni durum, çocuk sahibi olma, çalışma yılı, çalışılan servis, çalışılan serviste isteyerek görevlendirilme durumları arasında istatistiki açıdan anlamlı farklılık görülmezken ($p>0,05$); etik ile ilgili yayın okuma alışkanlığı olan ebelerin MBÖ toplam puanı ($X=51,29$), etik ile ilgili yayın okuma alışkanlığı olmayan ebelerin ölçek toplam puanından ($X=49,22$) daha yüksek ve sonucun istatistiki olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($t=2,55$; $p=0,01<0,05$) (Tablo 3).

Ebelerin EPDÖ ve MBÖ toplam puanları arasındaki korelasyon analizi incelendiğinde; pozitif yönde ve orta düzeyde korelasyon olduğu ($r=0,61$), ebelerin profesyonel değerleri arttıkça, mahremiyet bilinci düzeyinde arttığı sonucu elde edilmiştir ($p=0,000<0,05$) (Tablo 4).

Ebelerin EPDÖ toplam puanı ile MBÖ toplam puanı arasında neden sonuç ilişkisini belirlemek üzere yapılan regresyon analizi istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($F=145,58$; $p=0,000<0,05$). Mahremiyet bilinci düzeyindeki değişim %37 oranında ebelerin profesyonel değerleri düzeyi tarafından açıklanmaktadır ($R^2=0,369$). Ebelerin profesyonel değerleri, mahremiyet bilinci düzeyini artırmaktadır ($\beta=0,293$) (Tablo 5).

TARTIŞMA

Mesleki değerler, etik ilkeler ile ifade edilmektedir. Sağlık teknolojisindeki gelişmeler, bakım ortamındaki etik ikilemleri daha karmaşık bir hâle getirmiş ve profesyonel değerlerin önemini daha fazla ön plana çıkarmıştır.⁶ Profesyonellik, alanında eğitim almış uzman kişilerce yürütülmekle birlikte, mesleğe özgü değer, tutum ve davranışlarında tanımlanmaktadır. Bire-

TABLO 2: Ebelerin Profesyonel Değerleri ve Mahremiyet Bilinci Ölçekleri toplam puan ortalamaları.

Ölçekler	n	X̄	SS	Minimum	Maksimum	Potansiyel dağılım
Profesyonel Değerler Ölçeği	248	91,29	13,08	20,00	100,00	30-150
Mahremiyet Bilinci Ölçeği	248	50,49	6,28	13,00	55,00	11-55

SS: Standart sapma.

TABLO 3: Ebelerin Profesyonel Değerler ve Mahremiyet Bilinci Ölçek toplam puanlarının tanımlayıcı özelliklere göre farklılaşma durumu.

Demografik özellikler	n	Ebelerin profesyonel değerleri toplam	Mahremiyet bilinci toplam
Yaş		$\bar{X} \pm SS$	$\bar{X} \pm SS$
20-25	68	89,94 \pm 17,15	50,35 \pm 6,56
26-30	91	93,07 \pm 7,96	50,75 \pm 5,29
31-35	36	92,44 \pm 14,28	51,27 \pm 6,89
36-40	25	93,65 \pm 7,68	49,80 \pm 5,14
40 üzeri	28	85,21 \pm 15,71	49,60 \pm 8,56
F=		2,444	0,401
p=		0,047	0,808
Post Hoc=		2>5, 3>5, 4>5 (p<0,05)	
Öğrenim durumu		$\bar{X} \pm SS$	$\bar{X} \pm SS$
Üniversite	198	91,08 \pm 13,81	50,19 \pm 6,63
Lisansüstü	50	92,12 \pm 9,72	51,68 \pm 4,48
t=		-0,498	-1,495
p=		0,619	0,136
Medeni durum		$\bar{X} \pm SS$	$\bar{X} \pm SS$
Evli	109	90,85 \pm 10,97	50,25 \pm 6,15
Bekâr	139	91,64 \pm 14,55	50,68 \pm 6,40
t=		-0,468	-0,530
p=		0,640	0,597
Çocuk sahibi olma		$\bar{X} \pm SS$	$\bar{X} \pm SS$
Evet	91	90,85 \pm 11,41	50,52 \pm 5,97
Hayır	157	91,55 \pm 13,99	50,47 \pm 6,47
t=		-0,401	0,060
p=		0,689	0,952
Çalışma yılı		$\bar{X} \pm SS$	$\bar{X} \pm SS$
1-5 yıl	129	91,72 \pm 13,62	50,80 \pm 6,08
6-10 yıl	56	92,64 \pm 12,09	49,69 \pm 6,68
11-15 yıl	28	90,61 \pm 9,57	51,00 \pm 3,88
15 yıl üzeri	35	88,11 \pm 14,84	50,22 \pm 7,84
F=		0,958	0,485
p=		0,413	0,693
Çalışılan servis		$\bar{X} \pm SS$	$\bar{X} \pm SS$
Doğumhane	86	91,23 \pm 11,57	50,89 \pm 5,61
Jinekoloji ve poliklinik	55	91,52 \pm 7,71	50,58 \pm 4,47
Kadın doğum servisi	50	93,00 \pm 16,44	50,70 \pm 5,67
Yenidoğan ve çocuk servisi	27	93,97 \pm 8,21	51,48 \pm 5,35
Karma servis	30	85,80 \pm 19,83	47,96 \pm 10,87
F=		1,848	1,496
p=		0,120	0,204
Çalışılan serviste isteyerek görevlendirilme durumu		$\bar{X} \pm SS$	$\bar{X} \pm SS$
Evet	185	91,17 \pm 14,15	50,27 \pm 6,70
Hayır	63	91,65 \pm 9,35	51,14 \pm 4,82
t=		-0,249	-0,946
p=		0,804	0,345
Etikle ilgili yayın okuma alışkanlığı		$\bar{X} \pm SS$	$\bar{X} \pm SS$
Evet	152	92,37 \pm 14,15	51,296 \pm 6,41
Hayır	96	89,58 \pm 11,03	49,229 \pm 5,88
t=		1,644	2,551
p=		0,102	0,011

F: Varyans analizi testi; t: Bağımsız gruplar t-testi; Post hoc: Tukey, LSD; SS: Standart sapma.

TABLO 4: Ebelerin Profesyonel Değerleri ve Mahremiyet Bilinci Ölçekleri toplam puanları arasında korelasyon analizi

Ebelerin profesyonel değerleri toplam		
Mahremiyet bilinci toplam	r	0,610
	p değeri	0,000

r=korelasyon katsayı.

Yin mesleğine ilişkin bilgi, beceri, değer ve normları benimsemesi ile başlayan bu süreç toplumsal açıdanda mesleğin kabul edilebilirliğine olumlu katkı sağlamaktadır.¹³ Ebelerin hasta mahremiyetini korumak için ortaya koyduğu davranışlar, mahremiyet bilinci düzeyini göstermektedir. Bu ayrıca ebeğin uygulamada mahremiyeti sağlamak için ortaya koyduğu profesyonel davranışlar açısından da son derece önemlidir.^{13,13}

EPDÖ orijinal çalışmasının ebelerde yapılmış olmasının yanı sıra MBÖ geçerlik ve güvenirlik çalışması hemşireler ile yapılmıştır. Ebelik ve hemşirelik mesleğinin değerlerinin benzer ve ortak özelliklerinin olmasının yanı sıra ölçeklerin özellikleri nedeniyle de çalışmanın tartışmasında hemşirelik mesleğine ilişkin yapılmış çalışma sonuçlarından da yararlanılmıştır.

EPDÖ'nün orijinal çalışmasında da belirtildiği üzere 0-100 potansiyel dağılımında elde edilen puan yükseldikçe, ebelerin profesyonel değerlerinin daha olumlu olduğu şeklinde yorumlanabileceği ifadesinden hareketle; çalışma sonucunda elde edilen ölçek toplam puan ortalamasının 91,29±13,08 olarak iyi düzeyde olduğu ifade edilebilir (Tablo 2). Ebelerin EPDÖ kullanılarak yapılan benzer çalışmalarda sırası ile ölçek toplam puan ortalamaları; 136,36±15,27 ve 130,36±17,67 olarak belirlenmiştir.^{4,14} Çalışmalar-daki puan ortalamalarının, bu çalışmanın puan ortalamasından daha yüksek olduğu görülmekle birlikte, yapılan farklı çalışmalarda da ölçek puan ortalamasının sırasıyla 87,2±1,00 ve 86,19±12,54 ile daha düşük düzeyde olduğu görülmektedir.^{15,16} Farklı örneklem grupları ile çalışmaların yürütülmesi ve ebelerin kendi alanları dışında çalışıyor olması bunda

etkili olabilir. Ayrıca pandeminin oldukça zorlu sürecinde çalışmanın gerçekleştirilmesi ve verilerin çevrim içi olarak toplanması diğer bir etkileyen faktör olarak düşünülebilir.

Çalışma sonucunda çalışmaya katılan ebelerin MBÖ toplam puan ortalaması 50,49±6,28 olarak oldukça yüksek olduğu belirlenmiştir (Tablo 2). Sağiroğlu ve Alpoğuz tarafından yapılan benzer bir çalışmada, MBÖ toplam puan ortalaması 46,49±10,10 olarak bulunmuştur.¹⁷ Özen Çınar ve Dağlı'nın öğrenci hemşireler ile yaptıkları çalışmada, mahremiyet düzeyinin yüksek olduğu ve sonucun benzer olduğu görülmektedir.⁵ Yürütülen bu çalışmada, mahremiyet bilinci ortalamasının yapılan farklı çalışmalarla benzer olduğu ve mahremiyet bilinc düzeyinin yüksek olduğu görülmektedir.

Çalışmada ebelerin EPDÖ toplam puanları yaşa göre anlamlı farklılık göstermektedir. Kırk yaş ve üzeri olan EPDÖ toplam puanının, diğer yaş gruplarından daha düşük olduğu belirlendi (Tablo 3). Adıgüzel ve ark. çalışmasında, 26-30 yaş grubundakilerin profesyonellik düzeylerinin, diğer yaş gruplarına göre istatistiki olarak anlamlı ve yüksek bulunmuştur.¹⁸ COVID-19 pandemisi her sağlık personeli gibi ebeler içinde virüse karşı mücadelede zorlu bir süreç olmuştur.¹⁹ Zaman baskısı ve iş yükü, çalışanların refah ve performansını olumsuz yönde etkileyecek şekilde tükenmişliğe neden olabilmektedir.^{19,20} Ebelerinde bu süreçte işten ayrılma niyetinin arttığı görülmüştür.²⁰ Tüm bu nedenler özellikle daha ileri yaş grubundaki ebelerin profesyonel değer ölçek puanının azalmasına neden olduğunu düşündürmektedir.

Çalışmada ebelerin EPDÖ toplam puanı ile öğrenim durumu, medeni durum ve çocuk sahibi olma arasında istatistiki açıdan anlamlı farklılık tespit edilmedi (Tablo 3). Eğitim, profesyonelliğin önemli bir bileşeni olmakla birlikte tek başına yeterli değildir. Profesyonelleşme sürecinde, bireysel gelişimde önemli yeri olan kişisel değerlerinde katkısı göz ardı edilmemelidir.^{21,22} Profesyonel değerler puanı ile eği-

TABLO 5: Ebelerin profesyonel değerlerinin mahremiyet bilinci üzerine etkisi.

Bağımlı değişken	Bağımsız değişken	β	t değeri	p değeri	F	Model (p)	R ²
Mahremiyet bilinci toplam	Sabit	23,764	10,618	0,000	145,587	0,000	0,369
	Ebelerin profesyonel değerleri toplam	0,293	12,066	0,000			

tim durumu arasında pozitif ve düşük düzeyde ilişki tespit edilen çalışma bulunurken, bu çalışmada elde edilen sonuca benzer şekilde öğrenim durumunun profesyonel davranışı etkilemediği sonucunu elde eden çalışmada bulunmaktadır.^{21,22} Benzer şekilde yapılan çalışmalarda da medeni durumun profesyonel değerleri etkilemediği görülmektedir.^{6,21,22} Sökmen ve Taşpınar'ın çalışmasında da medeni durum ile profesyonellik arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmadığı, çocuk sahibi olma durumunun ise sorgulanmadığı görülmüştür.¹³ Sosyodemografik verilere ilişkin bu farklılıkların örneklem grubunun özelliklerinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Çalışmada ebelerin EPDÖ toplam puanı ile çalışma yılı ve etik yayın okuma alışkanlığı olma durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir (Tablo 3). Benzer şekilde Sökmen ve Taşpınar ile Bayraktar ve ark. yaptıkları çalışmalarda, çalışma yılı ile profesyonellik arasında istatistiksel olarak herhangi bir ilişkinin bulunmadığı belirtilmektedir.^{13,22} Farklı bir araştırma sonucu olarak Öz ve Özyürek çalışma yılının az olmasının mesleki profesyonelliği artırdığını belirlemiştir.²³ Ertürk ve Özmen ise mesleki deneyimin artması ile profesyonel tutum arasında doğrusal ilişki bulunduğunu belirtmiştir.²⁴ Yürütülen çalışma ile benzer ve farklı sonuçların elde edilmesinde ebelerin farklı kurumlarda çalışması ve farklı eğitim düzeylerinin olmasının etkili olduğu düşünülmektedir. Çalışmada ebelerin EPDÖ toplam puanı ile çalışılan servise ve çalışılan serviste isteyerek görevlendirilme durumuna göre anlamlı farklılık göstermemektedir. Mesleki rol ve sorumlulukları gereği ebelerin kadın sağlığı ve bakım hizmeti sunum kalitesi açısından eğitim aldıkları alan ile ilgili alanlarda çalıştırılması son derece önemlidir. Çalışmaya katılan örneklem grubunun, çoğunlukla kendi çalışma alanlarında istihdam edilmiş olduğunun görülmesi mesleki açıdan önemlidir.

Çalışmada ebelerin MBÖ toplam puanının yaş, öğrenim durumu, medeni durum, çocuk sahibi olma durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlendi (Tablo 3). Ancak incelenen benzer çalışmalarda, mahremiyet bilinci ile yaş arasında anlamlı ilişki olduğu, yaş arttıkça ebelerin mahremiyette daha duyarlı oldukları görülmektedir.^{25,26} Mahremiyet bilinci ve eğitim düzeyini inceleyen ben-

zer çalışmalarda ise eğitim seviyesi ve mahremiyet bilinci arasında doğru orantılı bir ilişki olduğu belirtilmiştir.²⁵⁻²⁷ Farklı örneklem grubu ile çalışmanın COVID-19 pandemi sürecinde yürütülmüş olmasının bu sonucu etkilediği ifade edilebilir.

Çalışmada MBÖ toplam puanı, çalışma yılı, çalışılan servis ve çalışılan serviste isteyerek çalışma durumuna göre anlamlı farklılık göstermemektedir (Tablo 3). Benzer şekilde mahremiyet bilinci ve çalışma yılı arasında anlamlı bir farklılık olmadığını gösteren başka çalışma da bulunmaktadır.²⁸ Literatürde uygulama alanlarının mahremiyet bilincini geliştirmede olumlu etkileri olduğunu gösteren çalışmalar bulunmaktadır.^{17,29} Pandemi sürecinde verilerin toplanması ve sağlık profesyonellerinin özellikle bu süreçte oldukça güç şartlarda çalışıyor olması elde edilen sonuca etki etmiş olabilir.

Çalışmada etik ile ilgili yayın okuma alışkanlığı olan ebelerin MBÖ toplam puanlarının, etik ile ilgili yayın okuma alışkanlığı olmayan ebelerin ölçek toplam puanından daha yüksek ve sonucun istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulundu (Tablo 3). Mahremiyet bilinci ile etik duyarlılık arasında doğru orantılı ilişki olduğu, etik ilke ve sorumluluklarının bilinmesinin mahremiyet bilincini olumlu yönde etkilediği belirtilmektedir.³⁰ Ayrıca etik ile ilgili yayın takip eden ebelerin daha yüksek etik duyarlılığa sahip olduğu gösterilmiştir.³¹ Mahremiyet ile ilgili alınan eğitimin, mahremiyet bilincinin gelişimi üzerinde etkisinin bulunduğu literatürde yer almaktadır.¹⁰ Ebelik uygulamalarında mesleki gelişimin gerek eğitim süresince gerekse mezuniyet sonrası hizmet içi eğitimlerle desteklenmesinin, ebelerde mahremiyet bilincini artırmada etkili olduğu ifade edilmektedir.⁹ Elde edilen sonuç literatür ile benzerlik göstermekle birlikte etik yayın okumanın mahremiyet bilincine yönelik farkındalığı olumlu olarak desteklemekte olduğu ifade edilebilir.

Çalışmada ebelerin EPDÖ ve MBÖ toplam puanları arasında pozitif yönlü ve orta düzeyde korelasyon bulundu (Tablo 4). Mesleki değerler, profesyonel anlamda davranışlara yön veren standartlardır. Profesyonel gelişim için hayati önem taşır. Önceliklerin belirlenmesine yön verdiği gibi etik sorunların çözümlenmesinde de etkilidir. Etik ilkeler ile hareket edilmesini gerekli kılar. Sağlık bakım uygu-

lamalarında etik ilkelerden biri olan mahremiyete saygı, ebelerde profesyonel değerlerin bir gerekliliğidir.³² İran'lı ebeler ile yapılan benzer bir çalışmada da kadın mahremiyetini koruyucu uygulamaların ebeler mesleğinin profesyonel değerlerini güçlendirdiği ve kadınların mahremiyetini korumaya yönelik bilgilerin ebeler uygulamaları ile örtüşmesi gerektiği ifade edilmiştir.³³ Mesleki profesyonel değerler ve etik ilkeler kapsamında yer alan mahremiyetin birbirini destekleyen kavramlar olması beklenen bir durumdur.

Çalışma sonucunda mahremiyet bilincini açıklamada profesyonel değerlerin etkili olduğu bulunmuştur. Uluslararası ebeler topluluklarının (Uluslararası Ebeler Konfederasyonu, Kuzey Amerika Ebeler Derneği, Amerika Ebe-Hemşireler Birliği) "ebeler değerleri" konusunda uzlaştığı noktalar arasında mesleki ve gelişimsel profesyonellik açısından bireyin mahremiyet hakkının her koşulda ebeler tarafından korunması ve kollanması yer almaktadır. Bu noktada eğitim faktörünün önemine de vurgu yapılmaktadır.³⁴ Akın ve ark. profesyonel değerlerin; her kadın için sağlık profesyonellerinin ilgisi, çevresel faktörlerin hijyenik olması, insan onuruna saygılı bir hizmet anlayışının sürdürülmesi ve mahremiyete saygı gösterilmesi bu sürecin olumlu olmasını sağladığına dikkat çekmişlerdir.³⁵

ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Elde edilen sonuçlar örneklem grubunun verdiği yanıtlar ile sınırlı olup çalışan tüm ebeler için genelleme yapılamaz. COVID-19 pandemisi nedeniyle veri toplama aşamasının planlandığı süreden daha uzun sürmesi ve verilerin çevrim içi platformlar aracılığı ile toplanması çalışmanın diğer sınırlılığını oluşturmaktadır.

SONUÇ

Ebelerin profesyonel değerleri ile mahremiyet bilinci arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yürütülen bu çalışmada; EPDÖ ve MBÖ toplam puanları arasında pozitif yönde ve orta düzeyde korelasyon olduğu, profesyonel değerlerin mahremiyet bilinci düzeyini pozitif yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Ebelerin EPDÖ toplam puan ortalamasının iyi düzeyde ve MBÖ toplam puan ortalamasının oldukça yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Sağlık kuruluşları içinde önemli bir hedef olan hasta mahremiyetine saygı duymak ebeler mesleğinin

profesyonel olarak gerekliliğidir. Ebelerin hasta onuruna saygılı bir şekilde kurduğu iletişim ve sunduğu bakım mesleki açıdan profesyonelliğinin bir gereğidir. Tüm bu süreçte özen gösterilmesi ve sağlanması gereken mahremiyet, mesleki profesyonelliğin yanı sıra insan davranışlarına yol gösteren etik bir ilkedir. Ayrıca ebeler bakım uygulamasının optimal düzeyde, birey merkezli verilmesi, sağlık hizmeti sunumunda hataların ortadan kaldırılması ya da azaltılmasına da rehberlik sağlar. Tüm bunların yanı sıra mesleki tükenmişliğin ve işten ayrılma gibi mesleğe ilişkin sorunların azalmasında da etkilidir.

Bu noktadan hareket ile ebelerin profesyonel değerlerini ve mahremiyet bilincini destekleyecek eğitim programları düzenlenmesi önemlidir. Çünkü değerler, eğitim yolu ile desteklenebilir ve değiştirilebilir. Bu nedenle etik yayın takip etmeye yönelik farkındalıklarının artırılması, hasta hakları ve hasta mahremiyeti konusunda lisans eğitim süresi içerisinde ve mezuniyet sonrasında özellikle vaka analizlerinin yapıldığı hizmet içi eğitim programları düzenlenerek, güncel bilgilere ulaşılmasının yanı sıra alanda yaşanan sorunların ve çözüm yollarının tartışılması önerilmektedir.

Teşekkür

Çalışmaya gönüllü olarak katılan tüm ebelere teşekkür ederiz.

Finansal Kaynak

Bu çalışma sırasında, yapılan araştırma konusu ile ilgili doğrudan bağlantısı bulunan herhangi bir ilaç firmasından, tıbbi alet, gereç ve malzeme sağlayan ve/veya üreten bir firma veya herhangi bir ticari firmadan, çalışmanın değerlendirme sürecinde, çalışma ile ilgili verilecek kararı olumsuz etkileyebilecek maddi ve/veya manevi herhangi bir destek alınmamıştır.

Çıkar Çatışması

Bu çalışma ile ilgili olarak yazarların ve/veya aile bireylerinin çıkar çatışması potansiyeli olabilecek bilimsel ve tıbbi komite üyeliği veya üyeleri ile ilişkisi, danışmanlık, bilirkişilik, herhangi bir firmada çalışma durumu, hissedarlık ve benzer durumları yoktur.

Yazar Katkıları

Fikir/Kavram: Derya Bolat, Hale Tosun; **Tasarım:** Derya Bolat, Hale Tosun; **Denetleme/Danışmanlık:** Hale Tosun; **Veri Toplama ve/veya İşleme:** Derya Bolat; **Analiz ve/veya Yorum:** Derya Bolat, Hale Tosun; **Kaynak Taraması:** Derya Bolat, Hale Tosun; **Makalenin Yazımı:** Derya Bolat, Hale Tosun; **Eleştirel İnceleme:** Derya Bolat.

KAYNAKLAR

1. Vermeulen J, Luyben A, Buyl R, Debonnet S, Castiaux G, Niset A, et al. The state of professionalisation of midwifery in Belgium: A discussion paper. *Women Birth*. 2021;34(1):7-13. [Crossref] [PubMed]
2. Mathias LA, Davis D, Ferguson S. Salutogenic qualities of midwifery care: A best-fit framework synthesis. *Women Birth*. 2021;34(3):266-77. [Crossref] [PubMed]
3. Mivšek PA, Hundley V, van Teijlingen E, Pahor M, Hlebec V. Slovenian midwifery professionalization: Perception of midwives and related health professions. *Eur J Midwifery*. 2021;5:30. [Crossref] [PubMed] [PMC]
4. Ünver H, Şimşek Küçükkeleşçe D, Ünver Z. Ebelerde mesleki aidiyetin profesyonel değer tutumuna etkisi [The effect of professional belonging on professional value attitudes of midwives]. *Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care*. 2022;16(1):8-15. [Crossref]
5. Özen Çınar İ, Dağlı F. Mesleki uygulama yapan öğrencilerin hasta mahremiyetine ilişkin görüşü [The view of students who make professional application about patient's privacy]. *Türkiye Klinikleri Dergisi*. 2021;29(1):78-85. [Crossref]
6. Poorchangizi B, Borhani F, Abbaszadeh A, Mirzaee M, Farokhzadian J. The importance of professional values from nursing students' perspective. *BMC Nurs*. 2019;18(26):2-7. [Crossref] [PubMed] [PMC]
7. Bekmezci H, Özkan H. Ebelik uygulamalarında mahremiyetin önemi [The importance of privacy in midwifery practices]. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*. 2015;2(1):113-24. [Crossref]
8. American College of Nurse-Midwives [Internet]. Code of Ethics with Explanatory Statements. 2015. Available from: [Link]
9. Hasan Tehrani T, Seyed Bagher Maddah S, Fallahi-Khoshknab M, Ebadi A, Mohammadi Shahboulaghi F, Gillespie M. Respecting the privacy of hospitalized patients: An integrative review. *Nurs Ethics*. 2018;969733018759832. [Crossref] [PubMed]
10. Tabata N, Sato H, Ninomiya K, Yamamoto C. Comparison of privacy consciousness between Japanese and Taiwanese. *Psych J*. 2018;7(4):268-9. [Crossref] [PubMed]
11. Demirbaş Meydan Ş, Kaya N. Ebelerin profesyonel değerleri ölçeğinin geliştirilmesi [Development of the midwifery professional values scale]. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*. 2018;5(2):129-38. [Crossref]
12. Öztürk D, Eyüboğlu G, Baykara Göçmen Z. Mahremiyet bilinci ölçeği: Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması [The Privacy Consciousness Scale: Turkish validity and reliability study]. *Türkiye Klinikleri Dergisi*. 2019;27(1):57-64. [Crossref]
13. Sökmen Y, Taşpınar A. Ebelerin mesleki profesyonel tutumları ve etkileyen faktörler [Professional attitudes of midwifery and factors affecting]. *Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*. 2021;24(2):156-66. [Link]
14. Balçık Çolak M, İçke S. Ebelerin profesyonel değerleri ve mesleki yetkileriyle ilgili algılarının değerlendirilmesi [Evaluation of midwives' perceptions regarding professional values and professional authorities]. *J Health Pro Res*. 2023;5(1):10-8. [Crossref]
15. Yücel U, Ünal İ, Özdemir T, Koyuncu M, Çakmak N. Ebelik öğrencilerinin profesyonel değer algılarının belirlenmesi [Determination of professional value perceptions of midwifery students]. *Medical Sciences*. 2018;13(4):94-104. [Crossref]
16. Akan A. Tekirdağ ili ve ilçelerinde çalışan ebelerin tükenmişlik düzeyleri ile profesyonel değerleri arasındaki ilişkinin incelenmesi [Yüksek lisans tezi]. T.C. İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Lisansüstü Eğitim Enstitüsü. 2021.
17. Sağıroğlu E, Alpoğuz A. Doğumhane klinik uygulamasında ebelik öğrencilerinin mahremiyet bilincinin değerlendirilmesi [The evaluation of the privacy consciousness of midwifery students in delivery room clinical practice]. *Journal of Midwifery and Health Sciences*. 2022;5(1):1-8. [Crossref]
18. Adıgüzel O, Tanrıverdi H, Özkan DS. Mesleki profesyonellik ve bir meslek mensupları olarak hemşireler örneği [Occupational professionalism and the case of nurses as the members of the profession]. *Yönetim Bilimleri Dergisi*. 2011;9(2):235-60. [Link]
19. Ahmadi S, Maleki A. The relationship between burnout and intention to leave work among midwives: the long-lasting impacts of COVID-19. *J Healthc Eng*. 2022;2022:8608732. [Crossref] [PubMed] [PMC]
20. Cramer E, Hunter B. Relationships between working conditions and emotional wellbeing in midwives. *Women Birth*. 2019;32(6):521-32. [Crossref] [PubMed]
21. Kaya A, Kantek F. Yönetici hemşirelerin profesyonel değerler algısı ve etkileyen faktörler [Nurse managers' perception of professional values and affecting factors]. *Sağlık ve Hemşirelik Yönetimi Dergisi*. 2016;1(3):18-25. [Link]
22. Bayraktar D, Yılmaz H, Khorshid L. Bir üniversite hastanesinde çalışan hemşirelerin profesyonel tutumlarının incelenmesi [Examination of professional attitudes of nurses employee in a university hospital]. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*. 2016;32(3):65-74. [Link]
23. Öz M, Özyürek P. Cerrahi hemşirelerin profesyonel değer algıları ve örgütsel vatandaşlık davranışları arasındaki ilişkinin belirlenmesi [Determining the relation between professional values perceptions and organizational citizenship behaviour of surgical nurses]. *Sağlık ve Hemşirelik Yönetimi Dergisi*. 2018;5(2):113-22. [Link]
24. Ertürk C, Özmen D. Hemşirelerin profesyonel tutumlarını yordayan değişkenlerin belirlenmesi [Determination the variables that predicting the professional attitudes of nurses]. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*. 2018;11(3):191-9. [Link]
25. Candan M, Bilgili N. Hemşire ve ebelerin hasta mahremiyetine ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi [Evaluation of nurse and midwives' opinions on patient privacy]. *Gazi Sağlık Bilimleri Dergisi*. 2018;3(3):34-43. [Link]
26. Değirmen N. Jinekoloji ve obstetride beden mahremiyeti: Kütahya örneği [Doktora tezi]. Kütahya: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi; 2014. [Erişim tarihi: 10 Nisan 2023]. Erişim linki: [Link]
27. Gün M, Aslantekin Özçoban F. Midwife and nurse students' perceptions of body privacy and self esteem. The case of Turkey. *Acta Bioethica*. 2021;27(2):259-69. [Crossref]
28. Özkan H, Gür EY, Gümüşdaş M. Ebe ve hemşirelerin anne dostu uygulama ve yaklaşımlara bakışı: Erzurum örneği [Mother-friendly practices and approaches overview of midwives and nurses: Erzurum samples]. *Ebelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*. 2020;3(1):22-9. [Link]
29. Korkmaz Y. Hasta hakkı olarak özel hayatın korunması bağlamında beden mahremiyeti [Privacy of body in the context of protection of private life as a patient's right]. *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*. 2020;8(15):573-98. [Crossref]
30. Kurt D. Hemşirelik öğrencilerinde mahremiyet bilinci ve etik duyarlılık [Privacy consciousness and ethical sensitivity in nursing students]. *Türkiye Biyoetik Dergisi*. 2021;8(3):144-53. [Link]
31. Tosun H, Kalkan SC, Tosun A, Yazıcı S. Ebelerin etik duyarlılıklarının belirlenmesine yönelik bir araştırma [A research on determining the ethical sensitivities of midwives]. *Türkiye Klinikleri Tıp Etiği-Hukuku-Tarhi Dergisi*. 2020;28(2):251-63. [Crossref]
32. Abu-El-Noor M, Allari RS, Abu-El-Noor N. Perception of Palestinian undergraduate nursing and midwifery students about professional values: A cross-sectional study. *Biomed J Sci & Tech Res*. 2021;38(1):29955-62. [Crossref]
33. Moridi M, Pazandeh F, Hajian S, Potrata B. Midwives' perspectives of respectful maternity care during childbirth: A qualitative study. *PLoS One*. 2020;15(3):e0229941. [Crossref] [PubMed] [PMC]
34. Köken Durgun S, Şen S, Tayhan E. Ulusal ve uluslararası ebelik kodları [National and international midwifery ethics codes]. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*. 2018;5(4):218-23. [Link]
35. Akin Ö, Şahbaz G, Yücesoy H, Erbil N. Doğum yönetiminde etik sorunlar ve sağlık profesyonellerinin sorumlulukları [Ethical problems and responsibilities of health professionals in birth management]. *YÖBU Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*. 2021;2(1):38-48. [Link]